

بارم

۱) در عبارات زیر، موارد درست و نادرست را مشخص کنید.

- الف) فردی که کنار رودخانه‌ای می‌رود و از شنیدن صدای آب لذت می‌برد و شاید هم شنا کند، یک کنش هدفدار انجام داده است. ۱ مرتبه
 ب) انسان در قبال فرهنگی که از طریق تربیت به او منتقل می‌شود، صرفاً موجودی منفعل و پذیرنده است. ۵ مرتبه
 پ) ارزش‌ها راهنمای کنش اعضای جهان اجتماعی‌اند. وقتی مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، ارزش‌ها به واقعیت تبدیل می‌شوند. ۷ مرتبه
 ت) پیامدهای ارادی کنش انسان قطعی است؛ یعنی حتماً انجام می‌شود. ۱ مرتبه

۲

۲) جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید.

- الف) نوعی کنش است که با توجه به دیگران انجام می‌شود. ۲ مرتبه
 ب) تمامی پدیده‌های اجتماعی هویتی و دارند. ۴ مرتبه
 پ) منظور از، غرب بعد از رنسانس یعنی غرب چهارصد سال اخیر است. ۶ مرتبه
 ت) هر بخش از جهان اجتماعی که به لحاظ علمی قابل دفاع نباشد و براساس خرافات شکل گرفته باشد، و بخش‌هایی که از نظر علمی صحیح باشد، است. ۷ مرتبه

۲

۳) گزینه مناسب را انتخاب کنید.

- الف) «قرار گرفتن بر سر دوراهی‌ها، یکی از ویژگی‌های کنش انسانی را نشان می‌دهد»، این جمله بیانگر کدام ویژگی کنش است؟ ۱ مرتبه
 ۱- هدفدار بودن ۲- معنادار بودن ۳- آگاهانه بودن ۴- ارادی بودن
 ب) شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است. ۲ مرتبه
 ۱- هنجارهای اجتماعی ۲- پدیده‌های اجتماعی خرد ۳- ارزش‌های اجتماعی ۴- پدیده‌های اجتماعی
 پ) کدام گزینه بیانگر تعریف مقابل است؟ «پدیده‌هایی که انسان آنها را ایجاد نمی‌کند ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند به جهان اجتماعی راه می‌یابند» ۳ مرتبه
 ۱- پدیده‌های تکوینی ۲- پدیده‌های اجتماعی ۳- پدیده‌های اعتباری ۴- پدیده‌های فرهنگی
 ت) کدام یک از موارد زیر در ارتباط با ضرب‌المثل «همه راه‌ها به رم ختم می‌شود» درست نیست؟ ۵ مرتبه
 ۱- عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند.
 ۲- عده‌ای از جامعه‌شناسان نگاه تک‌خطی به تاریخ دارند.
 ۳- عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند جهان‌های اجتماعی فرهنگ تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد.
 ۴- عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند جهان‌های اجتماعی شبیه یک نوع موجود زنده‌اند.

۴

۴) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

- الف) تحقق ارزش‌های اجتماعی همچون عدالت در گرو چیست؟ ۲ مرتبه
 ب) پدیده‌های اجتماعی چگونه شکل می‌گیرند؟ ۲ مرتبه
 پ) جهان اجتماعی چگونه دگرگون می‌شود؟ ۳ مرتبه
 ت) نحوه عملکرد نهاد اقتصاد چگونه است؟ ۴ مرتبه
 ث) عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی کدام‌اند؟ ۴ مرتبه
 ج) علت پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف چیست؟ ۵ مرتبه
 چ) فرهنگ دنیوی را چه می‌نامند؟ ۶ مرتبه
 ح) دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها را نام ببرید. ۷ مرتبه

۱/۵

۵) نمودار زیر را در زمینه ارتباط جهان اجتماعی و جهان طبیعی توضیح دهید. ۳ مرتبه

(الف)

۲

۶) موارد مرتبط داخل جدول را به یکدیگر متصل کنید.

الف) هر یک از تعاریف اول به کدام مفاهیم ستون دوم مربوط می‌شود؟ (یک مورد اضافه است)

مفاهیم	تعاریف
۱- جهان اجتماعی	الف) خردترین پدیده اجتماعی در ۲
۲- کنش اجتماعی	ب) مجموعه پدیده‌های اجتماعی در ۳
۳- هنجار اجتماعی	پ) هستی فراتر از طبیعت در ۶
۴- فرهنگ معنوی	ت) متبلور در ارزش‌ها در ۷
۵- آرمان اجتماعی	

۷) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید.

- الف) کنش انسان‌ها چه ویژگی‌هایی دارد که آن را از سایر فعالیت‌های مخلوقات متمایز می‌کند؟ در ۱/۵
- ب) در مورد اجزای جهان اجتماعی توضیح دهید. در ۱/۵
- پ) آیا می‌توان هر تغییری را که در زندگی اجتماعی رخ می‌دهد از نوع تغییر جهان اجتماعی دانست؟ در ۱/۷۵
- ت) فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی از نظر وبر چیست؟ (دو مورد) در ۱/۵
- ث) در چه صورتی قلمرو واقعی جهان اجتماعی از قلمرو آرمانی فاصله می‌گیرد؟ در ۱/۲۵

۲۰. جمع نمرات

دانش‌آموزی که به منظور یادگیری و به صورت هدف‌دار مطالعه می‌کند، برای یادگیری بهتر باید مطالعه فعال داشته باشد. شما می‌توانید با فاصله‌برداری، حل تمرین، علامت‌گذاری و گزینش نکته‌های مهم، مطالعه خودتان را فعال کنید. این کار در مورد تمامی دروس انجام‌پذیر است.

پاسخنامه تشریحی

نوبت اول

پاسخنامه آزمون اول

۱) درست و نادرست بودن جملات

الف) درست. صفحه ۴

ب) نادرست. انسان در قبال فرهنگی که از طریق تربیت به او منتقل می‌شود، صرفاً موجودی منفعل و پذیرنده نیست. صفحه ۳۳

پ) درست. صفحه ۴۷

ت) نادرست. پیامدهای غیرارادی کنش انسان قطعی است؛ یعنی حتماً انجام می‌شود. صفحه ۶

۲) جملات پرکردنی

الف) کنش اجتماعی صفحه ۹ (۰/۵)

ب) معنایی - ذهنی صفحه ۲۵ (۰/۵)

پ) جهان متجدد صفحه ۴۳ (۰/۵)

ت) باطل - حق صفحه ۵۰ (۰/۵)

۳) سوالات چهارگزینه‌ای

الف) گزینه ۴ درست است. بیانگر ارادی بودن کنش است. صفحه ۴

ب) گزینه ۱ درست است. صفحه ۱۲

پ) گزینه ۱ درست است. صفحه ۲۱

ت) گزینه ۳ درست است. صفحه ۳۵

۴) پاسخ سوالات کوتاه

الف) تحقق ارزش‌های اجتماعی همچون عدالت، امنیت و آزادی وابسته به شکل‌گیری هنجارها در نتیجه کنش اجتماعی است. صفحه ۱۲

ب) پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند. صفحه ۱۲

پ) هر گاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا به نسل بعد منتقل کند. صفحه ۱۷

ت) راه درست یا کژراه‌های به دست آوردن ثروت در جهان اجتماعی را تعیین می‌کند. صفحه ۲۸

ث) عقاید کلانی هستند که بر ارزش‌های اجتماعی تاثیر گذارند. صفحه ۲۷

ج) تنوع معرفت انسان‌ها و تنوع اراده و اختیار آنها. صفحه ۳۳

چ) فرهنگ سکولار. صفحه ۴۳

ح) علوم مبتنی بر عقل و وحی. صفحه ۵۱

۵) نمودار

الف) پدیده‌های طبیعی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان پیدا می‌کنند وارد جهان اجتماعی می‌شوند. به‌طور مثال، زلزله یا خشکسالی با اینکه پدیده‌های طبیعی‌اند، تاثیرات تعیین‌کننده‌ای در کنش‌های اجتماعی دارند. انسان‌ها برای مقابله با آنها قواعد خاصی وضع می‌کنند و کنش‌های مناسبی انجام می‌دهند. صفحه ۱۹

۶) جدول

الف) ت. آرمان اجتماعی، صفحه ۴۸. الف. کنش اجتماعی، صفحه ۱۱. ب. جهان اجتماعی، صفحه ۱۵. پ. فرهنگ معنوی. صفحه ۴۳

۷) پاسخ سوالات کامل

الف) کنش، آگاهانه است. یعنی کنش وابسته به آگاهی آدمی است، کنش، ارادی است. کنش به اراده انسان وابسته است؛ کنش، هدفدار است. زیرا فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود؛ کنش انسان برخلاف فعالیت سایر مخلوقات معنادار است و انسان‌ها با توجه به معنای کنش خود، آن را انجام می‌دهند. صفحه ۴

ب) پدیده‌های اجتماعی، اجزای جهان اجتماعی‌اند و می‌توان آنها را براساس اندازه و دامنه از یکدیگر تفکیک کرد. به این ترتیب طیف یا پیوستاری در جهان اجتماعی ترسیم می‌شود که در یک سوی آن، پدیده‌های اجتماعی خرد مانند کنش‌های اجتماعی افراد، و در سوی دیگر آن پدیده‌های کلان، مانند فرهنگ و جامعه قرار دارند. صفحه ۲۴

پ) خیر، تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد؛ اما تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی و عناصر محوری باشد، آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند. تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازگردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است و تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجارها باز می‌گردد، از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست؛ بلکه از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود. صفحه ۳۴

ت) جهان متجدد، رویکرد دنیوی و این جهانی دارد و در جهت برخورداری از زندگی دنیوی و تسلط انسان بر این عالم گام برمی‌دارد. در این جهان اجتماعی، آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف، از علوم تجربی استفاده می‌کنند. این علوم با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث و مسائل طبیعی همانند بیماری، زلزله، سیل و ... را به انسان می‌دهد. صفحه ۳۴

ث) قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آنها براساس عمل مردم تغییر می‌کند. هر اندازه مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، به همان اندازه آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند. اما اگر مردم به ارزش‌هایی که در قلمرو آرمانی جامعه رعایت آنها را لازم می‌دانند، عمل نکنند، قلمرو واقعی از آرمان‌ها فاصله می‌گیرد. صفحه ۴۸

پاسخنامه آزمون دوم

۱) درست و نادرست بودن جملات

الف) نادرست. پدیده‌هایی مانند عقاید و ارزش‌های اجتماعی بعد ذهنی قوی‌تری دارند. صفحه ۲۵

ب) نادرست. لایه‌های سطحی جهان اجتماعی، تاثیرات محدودتری دارند و بیشتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند. صفحه ۲۷

پ) نادرست. جهان اجتماعی پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد که وابسته به قرارداد و اراده تک‌تک افراد نیست. صفحه ۳۹

ت) درست. صفحه ۵۳

۲) جملات پرکردنی

الف) غیرارادی صفحه ۶ (۰/۵)

ب) درون جهان اجتماعی صفحه ۳۳ (۰/۵)

پ) روش‌های تجربی صفحه ۴۵ (۰/۵)

ت) آرمانی - واقعی صفحه ۵۱ (۰/۵)